

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Koen Willems

Datum

1 februari 2017

Ons kenmerk

Cft 201700017

Pagina

1/5

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Advies op basis van artikel 12 bij de vastgestelde begroting 2017 Sint Maarten

Geachte heer Gibson,

Op 29 november 2016 heeft het Cft zijn advies op de ontwerpbegroting 2017 van Sint Maarten uitgebracht. Op basis daarvan heeft de regering van Sint Maarten een Nota van Wijziging opgesteld. Deze is samen met de ontwerpbegroting aan de Staten van Sint Maarten voorgelegd ter goedkeuring. Op 19 januari 2017 heeft het Cft de eveneens op 19 januari door de Gouverneur vastgestelde begroting 2017 ontvangen. U heeft duidelijk gerichte inspanning geleverd om tijdig de begroting 2017 vastgesteld te krijgen, waardoor aanzienlijk minder vertraging is opgelopen dan bij de begroting van 2016. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft op de vastgestelde begroting 2017.

Oordeel

Het Cft heeft in zijn advies op de ontwerpbegroting van 29 november 2016 (kenmerk: Cft 201600258) aangegeven dat deze nog in onvoldoende mate voldoet aan de normen uit artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Het Cft heeft onder andere aanbevolen de incidentele inkomsten voor 2017 en meerjarig beter te onderbouwen. Ook is verzocht aan te geven hoe in het oplossen van de betalingsachterstanden wordt voorzien. Om invulling te geven aan deze en de overige aanbevelingen van het Cft heeft de regering een Nota van Wijziging opgesteld. De aanbevelingen voor 2017 en de meerjarenraming worden hiermee voldoende geadresseerd. Naar oordeel van het Cft is de begroting 2017 van Sint Maarten in overeenstemming met de normen van art. 15 Rft, waarbij wel een aantal kanttekeningen worden gemaakt. Ten eerste blijft het algeheel voorbehoud op de kapitaaldienst gehandhaafd. Daarnaast acht het Cft strikte monitoring van de begroting gedurende het begrotingsjaar noodzakelijk.

Het Cft zal hierover verdere afspraken met u maken. Verder adviseert het Cft waar mogelijk de begrote incidentele inkomsten voor 2017 eerder in het begrotingsjaar te realiseren om onzekerheid over de realisatie van de begroting zoals in 2016 te voorkomen.

Toelichting

Gewone dienst

Het begrotingstotaal bedraagt net als in de ontwerpbegroting ANG 478,1 mln. De inkomsten bestaan voor ANG 429,9 mln uit structurele inkomsten, met name belastinginkomsten, en voor ANG 47,7 mln aan incidentele inkomsten. Verder is ANG 0,5 mln vanaf 2017 structureel opgenomen aan verhoogde belastinginkomsten als gevolg van nieuwe beleidsinitiatieven. Het Cft heeft in het advies op de ontwerpbegroting aangegeven dat de raming van de structurele inkomsten realistisch wordt geacht, mede gelet op de realisaties in de voorgaande begrotingsjaren. Dat de begroting in toenemende mate afhankelijk is geworden van incidentele inkomsten, zoals bijdragen van overheidsentiteiten, blijft voor het Cft een punt van zorg. In 2016 is het een uitdaging gebleken om deze inkomsten volledig en tijdig te realiseren. Doordat de begrote incidentele inkomsten zijn verdubbeld ten opzichte van de begroting 2016 is het noodzakelijk dat de begroting 2017 strikt gemonitord wordt zodat indien nodig tijdig bijgestuurd kan worden. Om te voorkomen dat de realisaties te ver achterblijven bij de begroting, zoals in 2016 het geval was, adviseert het Cft dan ook de incidentele inkomsten eerder in het jaar te realiseren zodat meer zekerheid bij de begrote inkomsten wordt verkregen.

Om de begroting duurzaam te houden voor de toekomst adviseert het Cft de overheidsinkomsten structureel te verhogen door belastinggrondslagen te verbreden en het betaalgedrag van belastingplichtigen te verbeteren. Hierdoor wordt de begroting in mindere mate afhankelijk van incidentele inkomsten. Daarnaast adviseert het Cft nogmaals om ten aanzien van de overheidsentiteiten een dividendbeleid op te stellen zodat enerzijds overheidsentiteiten een bijdrage kunnen leveren aan de begroting van Sint Maarten en anderzijds dat de afdrachten ook houdbaar en voorspelbaar zijn voor de betreffende entiteiten.

In de begroting 2017 is nog geen rekening gehouden met het verwachte resultaat over begrotingsjaar 2015. In oktober 2016 heeft het Cft de conceptjaarrekening 2015 van Sint Maarten ontvangen. Hieruit blijkt een tekort op de gewone dienst van circa ANG 4,2 mln, exclusief afwaarderingen van deelnemingen. Het Cft is nog in afwachting van formele aanbieding van de jaarrekening inclusief de controlebevindingen van de SOAB en de Algemene Rekenkamer. Compensatie voor het resultaat op de gewone dienst zoals dit blijkt uit de gecontroleerde jaarrekening, met uitzondering van de afwaarderingen, zal middels een begrotingswijziging nog in de begroting 2017 verwerkt dienen te worden.

Meerjarenraming

De structurele inkomsten worden jaarlijks met 1% geïndexeerd. De begroting 2017 is sluitend door aanzienlijke incidentele inkomsten hierin op te nemen. Voor de meerjarenraming geldt dat juist de structurele inkomsten stijgen als gevolg van nieuwe beleidsinitiatieven dan wel het wijzigen van bestaand beleid. Vanaf 2018 zijn de structurele effecten hiervan geraamd op circa ANG 37,7 mln. Het Cft heeft in zijn advies op de ontwerpbegroting de aanbeveling gedaan om deze additionele structurele inkomsten van een nadere onderbouwing te voorzien. De Nota van Wijziging voorziet grotendeels in deze onderbouwing, maar kan op een aantal punten nog verder aangescherpt worden. Daarnaast is een deel van deze structurele inkomsten afhankelijk van nog te nemen besluitvorming. Het Cft doet u daarom de aanbeveling om de besluitvorming hierover zo spoedig mogelijk plaats te laten vinden zodat een grotere mate van zekerheid wordt verkregen met betrekking tot deze inkomsten. Dit betekent dat besluitvorming plaats heeft gevonden voordat de begroting 2018, waarin deze inkomsten zijn opgenomen, in de Staten wordt behandeld.

Kapitaaldienst

Ten aanzien van de kapitaaldienst handhaaft het Cft het algeheel voorbehoud. Er dient meer inzicht te komen in de uitputting op de kapitaaldienst, de resterende middelen uit eerder aangegane leningen, de reeds verplichte middelen en de nog voorgenomen investeringen. Zo is niet duidelijk welke investeringen, welke eerder door het Cft zijn getoetst aan de SNA-criteria, reeds zijn gedaan en welke nog plaats moeten vinden. Ook dient duidelijk te worden toegelicht welke investeringen de regering voornemens is te doen zodat deze ook door het Cft kunnen worden getoetst. In het geval Sint Maarten voornemens is een leenverzoek aan het Cft voor te leggen zal dit niet kunnen worden beoordeeld zolang sprake is van onvoldoende inzicht op de kapitaaldienst.

In de kwartaalrapportages wordt gerapporteerd over de uitputting op de kapitaaldienst. Op basis daarvan kan worden geconcludeerd dat deze in 2016 beperkt is gebleven. Op basis van het derde kwartaal kan worden geconcludeerd dat de cumulatieve uitputting op de kapitaaldienst zich tot en met september 2016 heeft beperkt tot ANG 22,1 mln terwijl ANG 77,6 mln begroot was voor de kapitaaldienst voor geheel 2016. Het resterende bedrag dat beschikbaar is op de kapitaaldienst, ANG 12,9 mln, is gereserveerd voor de afbouw van het Nieuwe Bestuursgebouw. Het Cft adviseert om bij toekomstige leenverzoeken kritisch te kijken naar de uitvoeringscapaciteit van Sint Maarten zodat de kapitaaldienst naar een meer realistische investeringsagenda wordt teruggebracht.

Aanwijzing

Sint Maarten dient, behalve voorzien in voldoende inzicht in de kapitaaldienst, ook voldoende invulling te geven aan de eerste drie punten van de aanwijzing voordat ingestemd kan worden met een leenverzoek. In zijn reactie op de tweede uitvoeringsrapportage heeft het Cft geconstateerd dat de begroting van Sint Maarten niet meer aan de normen uit de Rft voldoet en daarnaast onvoldoende invulling aan de punten uit de aanwijzing wordt gegeven.

Op basis van achterblijvende inkomsten bestond onvoldoende zekerheid dat in 2016 de begrote ANG 20,0 mln zou worden gecompenseerd voor tekorten uit voorgaande jaren.

Op basis van de inkomstencijfers tot en met december 2016 lijkt de voorlopige conclusie getrokken te kunnen worden dat de begrote totale inkomsten alsnog zijn gerealiseerd door extra incidentele inkomsten te realiseren. Hierdoor kan mogelijk toch voldoende aan de tekortcompensatie worden voldaan. Om hier meer zekerheid over te verkrijgen is het van belang zo spoedig mogelijk inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de realisaties in het vierde kwartaal. Om die reden heeft het Cft Sint Maarten geadviseerd op zo kort mogelijke termijn de vierde kwartaalrapportage en de jaarrekening 2016 op te stellen. Pas wanneer meer inzicht in de realisatie van zowel de inkomsten als de uitgaven in 2016 wordt verkregen kan worden bepaald of voldoende aan het punt van de aanwijzing betreffende de tekortcompensatie wordt voldaan. Indien uit de realisaties blijkt dat in de begroting 2017 opgenomen incidentele inkomsten al in 2016 zijn gerealiseerd adviseert het Cft de begroting 2017 conform te wijzigen.

Door de Nota van Wijziging wordt in de vastgestelde begroting ook het door het Cft verzochte inzicht verkregen in de wijze waarop de betalingsachterstanden worden opgelost. Dit heeft tot en met november 2016 zeer beperkt plaatsgevonden (circa ANG 0,5 mln van de totale ANG 191,3 mln), maar in december is hierin een goede stap gezet. Het bestuursgebouw is overgedragen aan SZV waardoor de betalingsachterstand aan SZV met ANG 25,0 mln is afgenomen. De begrote tekortcompensatie draagt eveneens bij aan het verkrijgen van liquiditeiten voor het oplossen van de betalingsachterstanden. Ook daarom is spoedig inzicht in de realisatiecijfers over 2016 van belang en over de daadwerkelijke kwijting van betalingsachterstanden. Om de betalingsachterstanden verder terug te dringen is het tevens zaak dat de vereffening op korte termijn wordt afgerond.

Met betrekking tot het vierde punt van de aanwijzing, betreffende het zorgstelsel en de ouderdagsvoorzieningen, constateert het Cft dat er vorderingen worden gemaakt. Zo is recent een overeenkomst getekend tussen de vakbonden, de regering en het pensioenfonds over de hervorming van het pensioenstelsel. Ook wordt gewerkt aan het hervormen van het zorgstelsel. Het Cft zal de berichtgeving vanuit Sint Maarten over de stand van zaken met betrekking tot de punten uit de aanwijzing, welke op korte termijn wordt verwacht conform de gemaakte afspraken met het College, doorgeleiden naar de Rijksministerraad (RMR) en hierover adviseren.

Tot slot

Het Cft concludeert dat de vastgestelde begroting 2017 van Sint Maarten een ambitieuze begroting is waardoor het realiseren ervan net als in 2016 een uitdaging zal zijn. Doordat in 2016 met name de inkomsten, voornamelijk de incidentele inkomsten, gedurende het jaar in toenemende mate achterbleven op de begroting heeft het Cft moeten concluderen dat de begroting niet meer aan de normen uit de Rft en de punten uit de aanwijzing voldeed.

Kenmerk
Cft 201700017
Blad
5/5

Om dit in 2017 te voorkomen is het van belang dat de begrote incidentele inkomsten eerder in het jaar worden gerealiseerd dan wel dat de regering de Staten en het Cft beter informeert over de voortgang van de realisatie hiervan. Daarbij kan worden aangegeven welke mogelijke maatregelen ter bijsturing worden genomen indien de realisatie toch uitblijft. Mocht gedurende 2017 de realisaties conform begroting zijn en daarnaast blijken dat 2016 met een voldoende positief resultaat is afgesloten zal weer aan de eerste drie punten van de aanwijzing worden voldaan en mogelijk weer geleend kunnen worden. Het Cft adviseert de regering van Sint Maarten in dat geval investeringen te overwegen welke vooral bijdragen aan het duurzaam houden van de overheidsfinanciën voor de toekomst.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Sint Maarten
De (wnd.) secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten